

PERSPEKTÍVA

INFORMÁTOR PRE MISIU A VZDELÁVANIE

Kresťanské centrum BEREĀ
Seminár biblického vzdelávani

ročník 3, číslo 1
marec 2005

Majú kresťania vkus?

*„Nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle, aby ste vedeli rozpoznať, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé.“
(Rimanom 12,2)*

Nedávno som čítal v jednej knihe výrok, ktorý ma rozčútil. Autor varoval pred tým, aby sme prispôbovali podujatia v zbere „podľa vkusu neveriacich“. Zarazilo ma to. Existuje niečo také ako „vkus neveriacich“? A líši sa tento od „vkusu kresťanov“? Majú kresťania vkus? A kto ho určuje? Znova mi ušlo niečo dôležité? Ale žarty nabok. „Vkus neveriacich“ - to sa možno niekomu dobre počúva, ale je to číry nezmysel. Veď to, čo odlišuje veriacich a neveriacich nie je otázka vkusu, nie je to štýl, inteligencia alebo kultúra. A aj medzi kresťanmi sa nájdu v tomto ohľade rôzni ľudia (1K 1,26).

Etymologický slovník definuje vkus ako „schopnosť estetického posudzovania“. Ide o cit pre krásu a štýl. A tento nie je statický, daný pre všetky miesta a všetky doby - dokonca ani v Biblii. Tu nejde v prvom rade o duchovné otázky, ale o kultúrne. Až keď sa otázky vkusu začnú dotýkať etickej oblasti, naberie závažnosť nejaký duchovný rozmer. To ale neznamená, že by nám otázky vkusu mali byť ľahostajné. Nový zákon nás vyzýva k taktosti, dôstojnosti a cudnosti (Ef 4,1; Fil 1,27; 4,8; Kol 1,10; 1Ti 2,9)

Apredsa musíme jasne rozlišovať medzi kultúrou a evanjeliom. Kresťanská viera sa neviaže na jednu konkrétnu kultúru - v tomto dôležitom znaku sa líši od mnohých iných náboženstiev. Aby niekto mohol byť kresťanom, nemusí patriť k určitej kultúre, mať určitý vkus, patriť k určitej spoločenskej vrstve. Celkom ináč je to v Hinduizme (kastový systém), Islame (zákon šaría) a v židovstve (ceremoniálna čistota). Peter musel pod mocným Božím pôsobením urobiť veľký objav: „Naozaj, teraz poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ale že mu je príjemný, kto v ktoromkoľvek národe sa ho bojí a koná spravodlivo“ (Sk 10,34-35). Nerozhoduje príslušnosť k nejakej skupine - či už kultúrnej alebo národnej - ale osobná viera a vzťah jednotlivca s Bohom.

Ale platí aj druhá stránka veci. Tak ako v každej kultúre môže byť človek kresťanom, tak zároveň kresťanská viera podrobuje každú kultúru skúmaniu. Cirkev Ježiša Krista je preto vždy „kontra-kultúrou“, je kontrastným spoločenstvom, je soľou a svetlom. Nemali by sme sa svetu prispôbovať, ale premieňať svoje zmysľovanie (R 12,2). Ale tu ide o vnútorné smerovanie, nie o vonkajšie detaily.

Ale v našich zhromaždeniach sú to často práve vonkajšie detaily, čo zvykne spôsobovať problémy. Sú to kultúrne záležitosti, veci vkusu (napríklad v oblasti hudby). Zvlášť ťažkým sa problém stáva, keď niekto začne dogmatizovať a povyšovať tieto otázky na úroveň závažných duchovných vecí a robiť z nich meradlo duchovnosti a pravovernosti. Tu zachádzame za to, čo Písmo hovorí, ono nám v mnohých veciach ponecháva slobodu. Tu platí, že musíme znášať jeden druhého (Kol 3,13) a nebyť pohoršením (1K 8,9). Nejde pritom o precízne dogmatické predpisy ale o praktické, prispôsobivé jednanie s láskou a trpezlivosťou.

Povedzme si to jasne: to, čo nás robí kresťanmi a čo nás v cirkvi spája, nie je kultúra a vkus, ale úžasne krásne poslanstvo, že Boh chce byť vo svojom Synovi milostivý každému človeku, bez ohľadu na to, ku ktorej kultúre patrí a aký má vkus. Božie kráľovstvo nie je vecou zápasu o vkus alebo kultúru, ale „spravodlivosť, pokoj a radosť v Svätom Duchu“ (R 14,17).

Ralf Kaemper ☒

Úvodník prevzatý z nemeckého časopisu PERSPEKTIVE (s povolením autora, ktorý je jeho šéfredaktorom) je akoby šitý na mieru tomuto vydaniu Perspektívy. Chceme sa v ňom pozrieť nielen na NAŠE KORENE, t.j. relatívne dávnu históriu bratského hnutia, ale aj na to, čím žijú bratské zbory na Slovensku i v zahraničí v prítomnosti a čo im pomáha naplňovať ich poslanie. Je zmena (čohokoľvek v kresťanskom zbere) vôbec možná? A aká zmena môže byť prospešná? Podnetné i príjemné čítanie Vám praje redakcia.

Otázka vkusu?

Dalí
Holbein
Picasso
Vigee LeBrun
Monet

OBSAH:

Majú kresťania vkus?	1
Naše korene	2
Letní biblická škola	4
Prest'ahovali sme sa	5
Průběh nedělního shromáždění	6
Po 5 rokoch v Dunkerque	7
Misia - chápeš, o čo ide?	8
Chata v Harmónii	8
Príchod Rushingovcov	8

NAŠE KORENE

Úvaha na biblicko-historické vzdelávanie Kresťanských zborov v Nitre 9. 1. 2005

V nasledujúcej úvaha chceme sa spoločne zamyslieť nad našimi duchovnými koreňmi. Táto úvaha vychádza z mojej štúdie s názvom *História a vývojové tendencie bratského hnutia a Kresťanských zborov*, ktorá v pôvodnej podobe vznikla v roku 1996 a ďalej sa stvárňovala do roku 1998. V nej uvedené biblické princípy a vývojové tendencie som odporovoval zo štúdia histórie bratského hnutia na západe a bratských či kresťanských zborov na Slovensku a v českých krajinách.

A. Stručný náčrt histórie bratského hnutia

1. Predhistória bratského hnutia

Bratské hnutie sa zaradilo ako jedno z najmladších do dlhého dejinného prúdu hnutí kresťanov, nezávislých na veľkých svetových, štátnych a národných cirkvách. História týchto hnutí je stručne opísaná v mojej knihe *Pútnici na úzkej ceste*, z ktorej možno získať základné poznanie o nej.

Predhistóriu bratského hnutia možno sledovať od vystúpenia profesora oxfordskej univerzity *Johna Wycliffa*. Ten po roku 1380 vystúpil so staronovým výkladom novozmluvných práv o Cirkvi a proti bludnému učeniu i prevrátenej praxi rímskej cirkvi, ktorá tieto pravdy opustila. Jeho vystúpenie stalo sa v Anglicku podnetom pre vznik a rozšírenie hnutia *lollardov* (v XIV. a XV. stor.) a neskôr - po vzniku a ideovom sformovaní štátnej anglickej cirkvi - tiež hnutí tzv. *nonkonformistov - puritánov, presbyteriánov, independentov a baptistov* (v XVI. a XVII. stor.). Ovplyvnilo i 'Spoločnosť priateľov', ktorých nazývali *kvakeri* a v XVIII. storočí i *metodistické hnutie*, ktoré však bolo z druhej strany ovplyvnené cez nemeckých 'moravských bratov' i učením a životom ochranovskej *Jednoty bratskej*.

Tu chceme upozorniť na zaujímavosť histórie Cirkvi na Božej špirále vývoja. *John Wycliffe* svojím učením priamo a mocne ovplyvnil *Jána Husa* a českú reformáciu. Tá vo svojom najlepšom trvalom výhonku - *Jednote bratskej* - zasiahla zakladateľov metodistického hnutia, bratov *Wesleyovcov*. A metodistické hnutie veľmi ovplyvnilo

duchovný život nielen v Anglicku, ale i v ostatných krajinách britského impéria. Predchodcom bratského hnutia stalo sa na začiatku XIX. storočia hnutie nezávislých kresťanov, vedené *bratmi Haldaneovcami* zo Škótska, ktoré sa rozšírilo i na európsku pevninu a do Severnej Ameriky.

2. Vznik a rozšírenie bratského hnutia

Bratské hnutie vzniklo na britských ostrovoch na sklonku prvej tretiny XIX. storočia. Miestom jeho zrodu stalo sa írsko mesto *Dublin*. Tu v prostredí rímskeho katolíctva žila malá protestantská menšina. Bola tu i anglikánska univerzita zvaná *Trinity College*, na ktorej študovali mladí muži z protestantských rodín. V tomto meste sa začal asi v roku 1825 schádzať malý krúžok veriacich z rôznych protestantských cirkví k uvažovaniu Božieho Slova a modlitbám. Viedol ho *John Vesey Parnell*, neskôr Lord Congleton. Dôvod schádzania sa týchto veriacich mimo ich cirkví bol ten, že nenašli žiadnu, ktorá by ich bola ochotná prijať všetkých. V roku 1826 vznikol bez vedomia o prvom druhý takýto krúžok, ktorý viedol študent medicíny a potom lekár *Edward Cronin*. A v tom istom roku, nezávisle na prvých dvoch, vznikol tretí podobný krúžok v dome advokáta *Johna Gifforda Belleta*. Do tohto krúžku patrili mladý anglikánsky kaplán *John Nelson Darby*. V ňom sa ocitol a počas dialkoveho štúdia teológie na Trinity College ho navštevoval i mladý dentista z anglického Exeteru *Anthony Norris Groves*, ktorý sa chcel stať anglikánskym duchovným.

Tu vidíme hneď na začiatku **zvláštnu črtu bratského hnutia: nemožno menovať žiadneho jednotlivca ako jeho zakladateľa** - pri jeho zrode bolo 5 významných mužov a každý z nich bol osobitným prínosom pre novovzniknuté hnutie. A druhou jeho zvláštnou črtou bolo, že **príslušníkmi krúžkov boli kresťania z rôznych cirkví**.

V priebehu troch rokov sa účastníci týchto troch krúžkov spoznali a krúžky sa postupne spojili. Tak došlo k vzniku prvého 'bratského zboru' v novodobej histórii Cirkvi a k jeho prvému verejnému zhromaždeniu v máji 1830, na ktoré si jeho účastníci spomínali aj po mnohých rokoch s veľkým dojatím. Tak vznikol zárodok budúceho

kresťanského spoločenstva, ktoré sa v histórii Cirkvi stalo známym ako 'bratské hnutie'.

Približne v tom istom čase vznikli úplne nezávisle na dublinských krúžkoch kresťanské skupiny podobného charakteru v *Anglicku*, na juhozápade krajiny v okolí prístavného mesta *Plymouthu*. K ich vytvoreniu došlo horlivým evanjelizačným pôsobením a príkladom života bývalého kapitána vojnového loďstva, *Percyho Francisa Halla*. V samotnom meste vznikol prvý taký krúžok pôsobením bývalého armádného dôstojníka *Georga Vicesima Wigrama*. Neskorším spojením týchto krúžkov vznikol v Plymouthu prvý a najväčší bratský zbor v Anglicku.

Podobne nezávisle vznikli zárodoky bratského hnutia v *Škótsku*. Hnutie sa postupne šírilo z Dublinu a Plymouthu do iných miest - v malej miere aj v Írsku, ale najmä v Anglicku, a neskôr i vo *Walese* a *Škótsku*. V prvej polovici XIX. storočia už bolo rozšírené po mnohých krajoch Spojeného kráľovstva. Zároveň sa rozšírilo i na európsku pevninu - do *Švajčiarska, Francúzska, Nemecka a Holandska*. V druhej polovici storočia sa potom šírilo do ďalších krajín Európy, do zámorských krajín britského impéria a do *Spojených štátov amerických*. Popri prv uvedených mužoch sa veľmi známymi osobnosťami hnutia na britských ostrovoch stali neskôr *Georg Müller, Henry Craik a Robert Cleaver Chapman*, pozdejšie *Lord Radstock, Dr. Friedrich Wilhelm Baedeker, Frederick Stanley Arnot* a iní.

V Nemecku, kde sa bratské hnutie veľmi rozvinulo, boli jeho významnými predstaviteľmi *Carl Brockhaus, Julius Anton von Posseck, generál Georg von Viebahn*, neskôr *Johannes Warns, Erich Sauer* a iní. V Holandsku to bol *Herman Cornelius Vorhoeve*.

3. Vnútorý vývoj hnutia

Vnútorý vývoj bratského hnutia pokračoval v jeho začiatkoch jednotne podľa piatich princípov na ktorých hnutie vzniklo (pozri nižšie). Neskôr sa však rozdelil na dva prúdy a začal sa uberať dvoma rôznymi smermi.

Pod vplyvom stupňujúceho sa nepriateľstva i útokov najmä anglikánskej, ale aj iných cirkví, ako aj pôsobenia brata Darbyho, plymouthský zbor sa stále viac uzatváral voči ich príslušníkom. Napokon bol ochotný

J. Wycliffe

J. V. Parnell

E. Cronin

J. G. Bellet

J. N. Darby

A. N. Groves

P. F. Hall

G. Müller

H. Craik R. C. Chapman C. Brockhaus J. A. v. Poseck G. v. Viebahn J. Warns E. Sauer H.C.Voorhoeve

prijímať do spoločenstva iba tých, čo ich opustili a pripojili sa k nemu. Hlavným služobníkom Slova v plymouthskom zbere bol najprv *James Lampen Harris*, bývalý anglikánsky farár. Neskôr ním bol *Benjamin Wills Newton*, mladý a veľmi obdarovaný oxfordský teológ. Darby, ktorý žiarlil na jeho prvenstvo v zbere, ho v roku 1845 obvinil z toho, že si v ňom osvojil nenáležité postavenie. Plymouthský zbor však Darbyho žaloby na Newtona neprijal. Nato sa Darby s približne 50 prívržencami od zboru oddelil a vytvoril v meste druhý zbor. Bolo to niečo neslýchané, čo sa dovtedy v histórii bratského hnutia nestalo.

V roku 1847 vyslovil Newton niektoré nesprávne názory o človečenstve Pána Ježiša. Darby ho prudko obvinil z bludného učenia. Newton svoje nesprávne výroky odvolal: najprv ústne pred zborom a potom i vo vytlačenej písomnej vyhlásení. Darby však obe odvolania nepovažoval za dostatočné a vyhlásil, že celý plymouthský zbor je poškvernený Newtonovým bludným učením a každý, kto bude mať spoločenstvo s jeho príslušníkmi, bude tiež poškvernený.

V roku 1848 boli dvaja z bývalých príslušníkov tohto zboru po preskúšaní ich biblického poznania a kresťanského života prijatí do spoločenstva bristolského bratského zboru, zvaného Bethesda. Prvý z nich o Newtonovom učení ani nevedel (bol vtedy mimo Anglicka) a druhý tiež nebol ním ovplyvnený. Darby si však ich prijatie vzal za zámienku a okružným listom, poslaným bratským zborom, vyhlásil popri plymouthskom aj bristolský zbor Bethesda za vylúčený zo spoločenstva bratských zborov a hrozil takým vylúčením každému zboru, ktorý by s nimi mal akékoľvek spoločenstvo. Takto zaviedol J. N. Darby do bratského hnutia **exkluzivizmus** - vylúčnosť jedného názoru i vylúčovanie všetkých, čo s ním nesúhlasia.

Príčinou tzv. *bethesdského sporu* neboli v skutočnosti Newtonove bludné názory, ktoré bratia v Bristole, *Georg Müller*, *Henry Craik* a ďalších osem starších zboru, jednoznačne odmietli. Stretli sa tu *dva ideály Cirkvi*: novozákonný ideál Cirkvi ako spoločenstva samostatných, ale pritom navzájom duchovne spojených zborov a katolizujúco centralistický ideál Cirkvi ako korporácie zborov, ktorá spoločne rozhoduje a zabezpečuje jednotu v ich učení aj praxi. Prvý ideál zastávali *Groves*, *Craik*, *Müller*,

lord Congleton, *Chapman* a ďalší významní bratia. Pôvodcom a neúnavným hlásateľom druhého bol *Darby*, ku ktorému sa pripojili bratia *Wigram*, *Cronin*, *Hall* a iní. Tento Darbyho ideál vznikol a vyrástol z jeho horúcej túžby po jednote Cirkvi a z jeho učenia o „*Cirkvi v rozvalinách*“, podľa neho v stave nenapraviteľného úpadku. Toto učenie zase vyrástlo z pôdy anglikánskej cirkvi, ktorej bol služobníkom, a z jeho márneho úsilia o jej nápravu a obnovu. Jednotné čisté svedectvo o Kristu, ktoré sa nedalo vytvoriť v nej, chcel vytvoriť v korporácii bratských zborov.

Takzvaný *bethesdský spor* znamenal definitívne rozdelenie bratského hnutia na dve ďalej sa odlišne vyvíjajúce vetvy. 'Otvorení bratia' zostali naďalej na pôvodnom stanovisku otvorenosti bratských zborov voči iným skutočným kresťanom. 'Uzavretí či exkluzívni bratia' sa oddelovali od všetkých, ktorí sa v učení aj v spoločenstve s nimi nestotožňovali. Hlásali „jednotu cez oddelenie“, ktorú však vôbec nedokázali uskutočniť. Naopak, v ich hnutí dochádzalo k novým a novým roztržkám a štiepeniu s mnohými ranami a bolestami pre jednotlivcov i celé zbory. Krajne exkluzívne zbory skončili v úplnom rozklade. Na nich sa vypuklo prejavilo zhubné pôsobenie exkluzivizmu.

Následkom roztržky na britských ostrovoch rozdelili sa neskôr i zbory v Európe, britských kolóniách a Spojených štátoch. V priebehu poldruha storočia došlo k čiastočnému zblíženiu zborov z oboch vetiev hnutia zaujímavým spôsobom. 'Exkluzívne zbory' zmiernili svoje tvrdé stanoviská. Na druhej strane mnohé zbory 'otvorených bratov' si v značnej alebo veľkej miere osvojili exkluzívne názory a prax. Podľa mena zostávali otvorené, ale ich učenie i prax boli v mnohom podobné učeniu a praxi 'uzavretých zborov'.

♦ ♦ ♦

B. Charakteristické črty hnutia – jeho biblické princípy

Bratské hnutie v čase jeho zrodu a začiatkov vyznačovalo 5 základných črt či biblických princíпов:

1) **Túžba a snaha nasledovať** v biblickom poznaní aj živite **vzor prvých zborov Cirkvi** (novozákonný biblizmus).

- 2) **Otvorenosť** voči všetkým skutočným kresťanom a **úsilie o pravú, duchovnú jednotu Cirkvi** (biblický eklesizmus).
- 3) **Každonedelňé slávenie Pánovej pamiatky** a jej ocenenie ako vrcholu kresťanského spoločenstva (bratský kristocentrizmus).
- 4) **Služba všetkých obdarovaných bratov** v zhromaždeniach bratských zborov (bratský charizmatizmus).
- 5) **Misijný charakter** a pôsobenie jednotlivých bratských veriacich i celých zborov (dlhodobé duchovné prebudenie, misia a evanjelizácia).

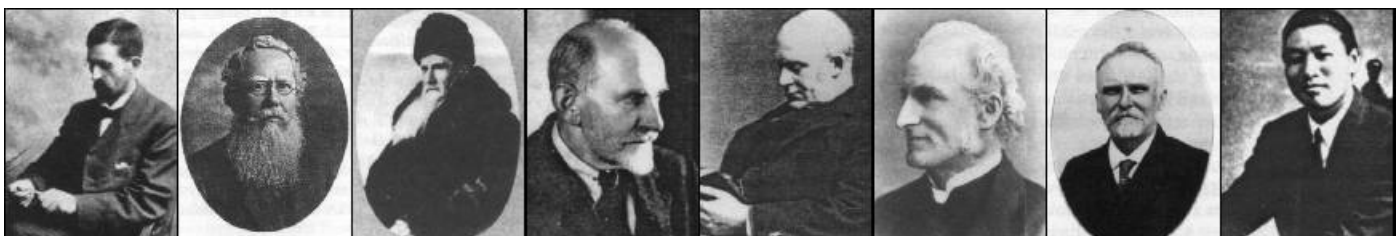
Niekoľko poznámok k uvedeným črtám a princípom:

Novozákonný biblizmus. Bratia považovali vzor prvých zborov Cirkvi - ako sa zračí v Skutkoch a listoch apoštolov - pre seba za záväzný a považovali za možné nasledovať ho i v XIX. storočí, o čo sa i veľmi usilovali.

Biblický eklesizmus. *Bratské zbory boli ochotné prijímať do svojho spoločenstva (i k Pánovej pamiatke) všetkých, ktorých prijali Pán Cirkvi; s podmienkou, že nehlásajú bludné učenie a žijú opravdivým kresťanským životom.* Nepýtali sa, z akého kresťanského spoločenstva prichádzajú a nežiadali, aby sa k nim pripojili. Boli ochotní prijať dobrého kresťana i zo zlého cirkevného systému. Verili, že je iba jedna Cirkev a odmietali iné jej delenie ako na jej miestne zbory. Usilovali sa o vnútornú jednotu kresťanov a zborov Cirkvi, vypôsobenú Svätým Duchom, a odmietali snaženia o vonkajšiu, ľudmi organizovanú jednotu a tým viac nútene do nej.

Bratský kristocentrizmus. *Pánovu pamiatku považovali bratia za vrchol kresťanského spoločenstva pre jej výlučné sústreďenie na osobu a dielo Božieho Syna a zároveň dokonalého Syna človeka, Pána Ježiša Krista.* Bola to veľká Božia milosť, keď Pán Boh zjavil bratovi Grovesovi vzácnu pravdu, že veriaci môžu mať na nej účasť aj bez prislúchovania 'ordinovaného služobníka' nejakej cirkvi, proste ako rovnocenní bratia a sestry v Kristu, ktorý je duchovne prítomný medzi nimi. Poznali, že Jemu, jedinému Prostredníkovi - Veľkňazovi Boha i Cirkvi - patrí prvé a ústredné miesto pri 'svätom spoločenstve', a nie akémukolvek človeku.

Bratský charizmatizmus znamenal **rozšírenie princípu všeobecného kňazstva**

F. S. Arnot J. H. Taylor F. W. Baedeker F. Butcher Lord Radstock J. D. Smith A. Marshall W. Nee

veriacich - poznaného a hlásaného reformáciou pre rodinný a občiansky život kresťanov - i do zhromaždení zborov. Bratia ho uplatnili nielen na Pánovu pamiatku, ale na všetky zhromaždenia. Chceli v nich prijímať nie službu jedného, na to ustanoveného človeka, ale pôsobenie Svätého Ducha cez všetkých Ním obdarovaných a k službe vedených bratov. Práve podľa tohto princípu nazvali ich 'bratmi'. Tým chceli iní kresťania o nich povedať: „Nemajú ordinovaného služobníka - u nich slúžia bratia“. Toto meno 'bratia' im napriek ich počiatočnému odporu voči nemu zostalo, postupne sa s ním zmierili a nepovažovali ho za znak denominalizmu, ktorý odmietali.

Misijný charakter malo bratské hnutie hneď od svojho zrodu. Jeho vznik a šírenie boli veľkým duchovným prebudením, v priebehu ktorého jednotliví bratskí veriaci horlivo svedčili o Pánovi Ježišovi svojim bližným. V tom sa prejavovala mocná vnútorná misia hnutia. Ale zároveň začala a postupne sa šírila i jeho vonkajšia misia medzi pohanima, ktorí ešte nepočuli čisté evanjelium.

Prv ako sa v máji 1830 konalo prvé verejné zhromaždenie bratského hnutia v Dubline, už v júni 1829 vypravil sa mladý brat Groves s manželkou, dvoma synmi a malou dcérou na misiu do Bagdadu. Išiel ta ako nezávislý misionár bez podpory nejakej misijnej spoločnosti. Bol závislý jedine na Bohu a očakával vo všetkom na Neho. Po strastiplnej ceste po mori do Petrohradu a odtiaľ ďalej po súši prišli napokon do Bagdadu. Groves tu živil seba i rodinu dentistickou praxou, vďaka ktorej získaval prístup k zväčša moslimským obyvateľom a pritom im zvestoval evanjelium. Nakrátko mu prišla na pomoc skupina bratov z Anglicka. Za veľkého moru v Bagdade však roku 1831 zomrela jeho manželka a malá dcéra. Jeho dvaja synovia sa vrátili v roku 1833 s jeho priateľmi do Anglicka. On sa vypravil z Bagdadu na prieskumnú misiu do Indie - krajiny misijných túžob svojej mladosti. Tu žil od roku 1836 medzi domorodcami ako jeden z nich a zvestoval im evanjelium slovom i životom až do jesene roku 1852 (zosnul v máji 1853). Pritom sa všemožne usiloval o spoluprácu misionárov z rôznych cirkví, ale zväčša narážal na ich nepochopenie a odpor. V južnej a východnej Indii, kde pôsobil on i ďalší bratskí misionári, je v súčasnej dobe okolo 2000 bratských zborov, sú tu bratské nemocnice, detské domovy, nižšie a vyššie bratské školy s internátmi pre žiakov.

A. N. Groves sa stal 'otcom misie viery', nezávislej na ľudských organizáciách, ale plne závislej na Bohu. V jeho šľapajách kráčali ďalší bratskí misionári - priekopníci: *Frederick Stanley Arnot*, *Dan Crawford*, *Dr. Walter Fisher* a *John Remesses Oley* v Afrike, *James Hudson Taylor* vo vnútornej Číne, *Dr. Baedeker* v Rusku a pobaltských štátoch, *Frederick Butcher* na Slovensku, a mnohí iní v ďalších krajinách až dodnes.

C. Vývojové tendencie bratského hnutia

Vývoj bratského hnutia nebol priamočiary, ale protirečivý - v stálosti boji protikladných tendencií. Nielen štáty, ale i hnutia trvajú na tých princípoch, na ktorých vznikli. Sledujme preto protirečivý vývoj bratského hnutia na prv uvedených piatich charakteristických črtách či princípoch, na ktorých vzniklo.

- 1) **Novozákonný biblizmus.** Úsilie o nasledovanie vzoru prvých zborov Cirkvi trvalo a trvá stále v oboch vetvách hnutia. V prvej (otvorenej) stále vládlo a vládne i dnes presvedčenie, že je možné v každej dobe budovať zbory podľa novozákonného vzoru. V druhej (uzavretej) sa to na základe Darbyho učenia o „Cirkvi v ruinách“ popiera. Podľa neho nemôžu jestvovať ani úrady či služobnosti v zboroch (dozorcovia či starší, diakoni), ale iba ich obrazy.
- 2) **Otvorenosť a úsilie o jednotu Cirkvi.** O vývoji v tejto oblasti sme dost' uvažovali v predchádzajúcom oddieli. Protikladné postoje tu boli a sú i dnes v širokej škále: od rozsiahlej spolupráce s inými veriacimi až po úplné uzavretie sa voči nim. Vývoj v druhej vetve hnutia jasne ukázal, že takýmto uzavretím sa nikdy nemožno dôjsť k jednote Cirkvi. Na druhej strane však ani otvorenosť a spolupráca nemôže byť bezbrehá. Musí byť biblická - v súlade s pravdami Božieho Slova. 'Otvorení bratia' nikdy neschvaľovali cirkevné systémy, ale vďaka spolupráci na Božom diele s opravdivými veriacimi z nich.
- 3) **Kristocentrizmus v Pánovej pamiatke** sa dôsledne zachovával v oboch vetvách hnutia. U oboch 'bratov' bola Pánova pamiatka vysoko cenená ako vrchol kresťanského spoločenstva - s Pánom i spoluvykúpenými. Ale veľká otázka znie: S ktorými? So všetkými, ktorých prijal Pán, a či len s tými, čo s 'bratmi' vo všetkom súhlasia? U uzavretých bratov a niekde i u menej otvorených, Bohu žiaľ, zväčša len s tými druhými. Pánov stôl,

ktorý mal byť najvyšším symbolom spojenia a jednoty Jeho vykúpených, stal sa, žiaľ, symbolom rozdelenia - dokonca tých, čo si mali byť najbližší.

- 4) **Bratský charizmatizmus** sa široko uplatňoval v celom hnutí. Znamenal iste veľké obohatenie zborového života. Možnosť a často i nutnosť slúžiť Božím slovom viedla desaťtisíce bratov k sústavnému hlbšiemu štúdiu Svätých Písam. Na druhej strane sa však odsunula do úzadia vážna otázka Písma: „Či sú všetci učiteľia?“ Niekedy nekritická 'volnosť služby' pre všetkých znižovala jej kvalitu alebo znemožňovala dvíhať ju vyššie.
- 5) **Misijné pôsobenie** zostalo po takmer 170 rokoch charakteristickou črtou najmä otvorených bratov. Z ich radov vyrastali nielen desiatky významných misionárov ako boli *Arnot*, *Crawford*, *Dr. Fischer*, *Dr. Baedeker*, *Hudson-Taylor*, a tisíce oddaných radových misionárov vo vonkajšej misii, ale i viacero mocných evanjelistov, ako boli *Lord Radstock*, *John Denham Smith*, *Donald Ross*, *Donald Munro*, *Alexander Marshall*, *Henry Moorhouse*, v Číne zakladateľ a vodca hnutia, zvaného 'Malé stádo', *Ni-To-Šeng*, známy na Západe ako *Watchman Nee* a desaťtisíce prostých i vzdelanejších svedkov Pána Ježiša vo svojom okolí. 'Uzavretí bratia' sa najmä pod vplyvom učenia brata Darbyho viac sústreďovali na získavanie kresťanov z iných spoločenstiev pre ich poňatie Cirkvi a kresťanstva. Svetlými výnimkami boli vedúci bratia z Nemecka a Holandska: *Carl Brockhaus* a *Herman Cornelius Vorhoeve* a najmä neprekonaný evanjelista hnutia, generál *Georg von Viebahn*. Na druhej strane exkluzívni bratia oveľa viac evanjelizačne pôsobili ako vynikajúci autori výkladov Biblie a kresťanských kníh (*J. N. Darby*, *C. H. Mackintosh*, *C. Brockhaus*, *W. Brockhaus*, a iní).

Z uvedeného vývoja vidieť, ako je všetkých 5 princíпов navzájom spojených a ako sa vzájomne ovplyvňujú.

Pokračovanie o histórii, osobitnostiach a vývojových tendenciách bratského hnutia a Kresťanských zborov na Slovensku bude, ak Pán Boh dá, v budúcom čísle. ☑

Učované predmety: *Historie rané cirkve, biblická antropologie (nauka o člověku), eschatologie.*

Přednášející, *Wolfgang Klippert* a *Horst Afflerbach*, jsou učitelé Biblické školy Wiedenest, autoři četných článků, publikací a knih v oboru, který vyučují.

Kurs proběhne v základní škole v beskydské vesnici **Košařiska** na úpatí hor Kozubová a Ostrý. V odpoledních hodinách je možno hrát volejbal, fotbal, stolní tenis, pěstovat turistiku nebo využít plavecký bazén v nedaleké Bystřici.

Termín: **10. - 16. 07. 2005**

Předpokládaná cena pobytu je 1. 600 Kč. Spaní ve třídách na matracích z tělocvičny nebo vlastních. Možnost zajistit spaní v místním penzionu (cena pobytu 2.500 Kč).

Přihlášky pošlete na adresu: Jaromír Andryšek, Okrajová 3, 737 01 Český Těšín, e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Denní program:

08.00-08.30	Snídaně
08.45-12.15	Lekce 1-3
12.30-13.00	Oběd
13.00-16.45	Siesta, sport
17.00-19.00	Lekce 4-5
19.00-19.30	Večeře
19.45-20.45	Lekce 6
20.45-21.30	Diskuse, otázky

PREŠTAHOVALI SME SA a čo to znamená pre náš zbor

*Kresťanský zbor v Trenčíne, Piaristická 6667, 911 80 Trenčín
(Zboru patria štyri okná na poschodí budovy na obrázku.)*

Od roku 2000 sa nachádza náš zbor v Trenčíne už v tretej lokalite mesta. Čo znamená zmena pôsobiska pre náš zbor?

Každé naše doterajšie sťahovanie bolo podmienené rastom a potrebami z neho vyplývajúcimi. Najskôr sme sa stretávali v kultúrnom dome. Sála však bola neprimerane veľká a inú nemali. Bol to depresívny pohľad na malú skupinku ľudí vo veľmi priestranej sále. Pán nám však posielal nových ľudí. Aparatúru aj s reprobiedňami sme vtedy museli nosiť do zboru dvakrát týždenne.

Začali sme sa modliť a dumat' nad možnosťou prenajatia priestorov, ktoré by sme mohli mať na 24-hodinové používanie. Pán nám také miesto dal. Na počiatku niektorí veriaci hovorili: „Čo len s takými priestormi budeme robiť? Ved' to bude zívateľ prázdnotou celý týždeň!“

Keď sme sa napokon presťahovali, akoby v momente vznikli ďalšie aktivity a misijné stretnutia, medzi nimi pondelkové modlitebné zhromaždenia, kluby ručných prác, klub pre dorast, prednášky, sobotné hudobné nácviky a otvorili sa aj ďalšie školenia, ktoré by nám ani nezišli na um, keby sme neboli urobili krok viery na nové miesto. Konečne mohli aj naši hudobníci každú sobotu cvičiť hudbu a spev na stabilnom mieste.

Počas 18 mesiacoch sme na tomto mieste rozmnožili biologicky, ale aj obrátením nových ľudí. Nakoniec sme začali registrovať nespokojnosť, že mamičky nemajú kde byť so svojimi bábätkami. Chýbala dodatočná miestnosť ako aj ďalšie štvorcové metre pre utorkové a nedeľné zhromaždenia pre ďalších poslucháčov.

Dnes sme už v tretej lokalite mesta od vzniku nášho zboru v roku 2000. Pán nás priviedol k prenajatým priestorom nad jedným obchodom s potravinami. Už vyše mesiaca sa stretávame na novom mieste a páči sa nám tu. Presun do novej lokality nebol náročný. Platíme rovnako ako pred tým. Máme však viac priestoru, viac miestností.

Čo znamená presun spoločenstva do nového prostredia? Aký dopad má takáto zmena na duchovnú existenciu zboru?

Sťahovanie zboru z miesta na miesto sa spája s rozmanitými citovými reakciami. Človek sa cíti pohodlne v zabehnutých kolajach. Okrem toho prežil na starom mieste niečo vzácne s Bohom. Tu sme mnohí urobili veľké rozhodnutia a prežili nádherné momenty s Božím ľudom. Vznikli tu nezabudnuteľné spomienky. Niektorí sa tu obrátili a iní tu zase spoznali svojich najlepších priateľov. Toto miesto sa stalo akýmsi „posvätným“ v našich predstavách. Väzby môžu byť také silné, že proces smútenia nad stratou starej lokality sa podobá zármutku nad mŕtvym priateľom.

V našom zbere sme sa takému „smúteniu“ vyhli tým, že sme ani nemali čas poriadne sa „usadiť“ na starom mieste. Tiež sme si

vždy pripomínali, že sme zbor v pohybe a musíme nás charakterizovať pútnický model myslenia. Verím, že súčasťou zdravého zborového rastu je aj pozitívny postoj k zmenám. Ak kresťania nechcú prijať zmeny foriem, Boh ich nepožehná. V našom zbere sa snažíme viesť veriacich k tomu, aby považovali zmenu za niečo normálne, očakávané, čo chceme s nadšením objasť bez pokútenia a podozrenia z nevernosti voči našim otcom.

Keď Boh viedol svoj ľud púšťou, Stánok s Božím ľudom putoval z miesta na miesto. Bol ľud v pohybe 40 rokov. Boli pútnikmi. Keby som veril v idey exkluzívnej vetvy bratského hnutia, tak by som práve tu našiel biblickú podporu pre naše časté sťahovanie sa. Lenže viditeľný Stánok nie je zlučiteľný s viditeľnými formami života zboru. Zbor sa nemusí presúvať z miesta na miesto, ako to bolo so Stánkom. Som však presvedčený, že pútnickú mentalitu si musíme nielen zachovať, ale ju aj pestovať. Je to nutné zvlášť v dnešnej dobe uprostred rapídnych zmien, pohybu a transformácií, ktoré sa nás bytostne dotýkajú a ktoré nedokážeme poriadne ani sledovať. Zmenami a rýchlosťou, akou prichádzajú, sme poniektorí dezorientovaní. Sú pre nás ťažké a bolestivé. Niet miesta ani oblasti nášho života, ktorá by nimi nebola bombardovaná a my nemáme kam uniknúť. Preto by sme mnohí najradšej urobili z nášho malého zborčeku posledný a trvalý prístav pokoja, baštu, do ktorej by neprenikla žiadna zmena ako úhlavný nepriateľ našich duší.

Časté sťahovanie sa z miesta na miesto ma ničomu naučilo. Tak ako postavenie nového zborového domu automaticky nezaručí duchovný ani číselný rast veriacich, tak isto ani sťahovanie. Zbor sa nestane prítiažlivejší pre nových ľudí novou fasádou alebo len tým, že sa presunie na iné miesto. Prítiažlivejším sa môže stať vnútornou premenou, láskou a jednotou. Je to ako odchod človeka z manželstva. Kamkoľvek pôjde, berie si so sebou aj svoje staré problémy a poranenia. Neunikne im a nezanechá ich tam, kde kedysi žil.

Príchod spoločenstva do novej lokality má aj svoje jedinečné výhody. Akákoľvek viditeľná zmena v okolí vzbudzuje v neveriacich ľuďoch určitú zvedavosť a záujem. Začnú sa pýtať, kto sme, čo sme, čomu veríme a čo robíme. Vzniknú nové kontakty a nové vzťahy. Cirkev má byť prístupná čo najväčšiemu počtu ľudí. Pozorujeme však, že po krátkom čase sa aj tieto možnosti vyčerpajú a nastane moment izolácie od ľudí, medzi ktorých sme prišli. Ďalšie sťahovanie, ak Pán pridá ďalších ľudí, bude zase na obzore. S ľuďmi na starom mieste sa budeme môcť rozlúčiť slovami: „Boh zachránil ďalších ľudí a pridal ich do nášho spoločenstva. Rastieme! Už by sme sa tu nepomestili. Škoda, že ste nevyužili svoju šancu!“ A toto je pozitívny moment pre budovanie dobrého mena zboru meste.

Sťahovanie zboru vnímam aj ako súčasť duchovného vzdelávania zboru. Aj takto

chceme uplatniť misijné poverenie, že máme „ísť a kázať evanjelium“. Fyzický presun na nové miesto prehlbuje naše misijné povedomie. Hovoríme o nových typoch služby, nových ľuďoch a nových misijných možnostiach v novom prostredí. Má to svoj vzdelávací a motivačný efekt pre evanjelizáciu. Mladšia generácia vníma zmenu prostredia ako niečo prítiažlivé a ako zdravú dynamiku rastu. V novom prostredí človek tiež spozornie a začne si všímať aj potreby, ktoré neboli výrazné na starom mieste.

Raz som počul staršieho brata modliť sa: „Daj, Pane, aby sme skoro mohli dokončiť stavbu nášho zborového domu, aby sme ti mohli lepšie svätoslúžiť.“ Ale kvalita svätosluby nemá nič spoločného so samotným miestom zhromaždenia.

Zistil som, že kto neslúži na starom mieste, nezačne automaticky slúžiť ani v novom prostredí. Kto sa neangažuje teraz, nezapojí sa ani potom, pokiaľ sa nestane zmena v srdci, postojí alebo chápaní. Preto si nesmieme slubovať príliš veľa od žiadnej izolovanej udalosti podobného druhu - ani od vlastného zborového domu, ani od presťahovania sa.

Radi by sme mali svoj vlastný zborový dom, no ani nad balíkom 10 alebo 20 miliónov korún by som sa do toho nehrnul príliš rýchlo. Za úroky vyprodukované touto sumou by sme si radšej prenajali krásne priestory a ešte by nám zostalo dosť na domácu i zahraničnú misiu ako aj pre ďalšieho pracovníka na plný úväzok. Nemali by sme problémy s opravami či údržbou budovy alebo platením domovníka. Za pár rokov bude ten moderný zborový dom staromódny. A okrem toho, nechceme strácať tú drahocennú flexibilitu a mobilitu, ktorá je potrebná pre rastúce a živé kresťanské spoločenstvo uprostred meniaceho sa sveta. Jednoducho musíme poznať dobu, v ktorej žijeme a hlavne svoje priority.

Je možné, že raz príde doba, kedy bude nutné, aby náš zbor naozaj mal svoj vlastný dom, aby sa práve takto kultúrnym alebo spoločenským spôsobom vyjavila „stabilita“ a „vyspelosť“ Božieho ľudu. No zatiaľ preferujem pohyb. Relokalizácia formuje zbor i jeho misijné povedomie. Winston Churchill raz povedal: „Najskôr my formujeme svoje budovy. Potom budovy formujú nás.“ Nechceme, aby nás formovali, uzemňovali či spúťovali fyzické budovy, ale skôr Božie zámery a vôľa pre Jeho Cirkev.

Môj postoj k celej otázke najviac vyplýva z obáv a poznania našej starej ľudskej prirodzenosti, ktorá sa tu na zemi chce uhniesť, cítiť pohodlne, bezpečne, príjemne, nerušené a sakrálné. Šírenie evanjelia strateným ľuďom je o hľadani, sebazapieraní, zomieraní seba samému a o takom životnom štýle jednotlivca i celého zboru, aby bolo vidieť, že sme ľuďmi v pohybe, vyslaní Pánom Ježišom prenikať do nových území. Každý taký krok ma povzbudzuje.

Jozef Abrman ☒

Průběh nedělního shromáždění

O podstatě, formě a bratrsko-sesterském utváření bohoslužby

Měl jsem možnost prožít tři roky v prostředí německých bratrských sborů a podstatně delší dobu jsem je mohl pozorovat u příležitosti různých návštěv. Jednou z věcí, jež mne inspirovala, bylo bratrské vedení bohoslužeb. Utváření průběhu shromáždění bylo navíc jedním z předmětů na Biblické škole ve Wiedenestu. Asi před třemi lety jsme se rozhodli uvést některé prvky vedení bohoslužeb do praxe Křesťanského sboru v Českém Těšíně. Chtěl bych se o ně podělit.

1. Podstata bohoslužby a jejího utváření

Není snadné určit dopodrobna, jak by nedělní shromáždění mělo vypadat. Boží slovo nám poskytuje jen hrubý rámec, který může mít tisíce variací. Jde však především o to, aby sbor stál před Bohem, naslouchal Mu a mluvil s Ním. Z toho se dají odvodit základní prvky bohoslužby:

- Chválení a oslava Boha písní, žalmy, chvalozpěvy a hudbou (Ž 33,2-3; Ef 5,19; Kol 3,16b);
- Děkování, vzývání a uctívání Boha modlitbou (Ž 65,3; Ef 5,20);
- Čtení Písma a naslouchání zvěstovanému slovu (Kol 3,16a);
- Ztišení před Hospodinem a prožívání společenství s Ním (Ž 65,2; Iz 30,15; Zj 3,20);
- Společenství s věřícími, svědectví a přímluvné modlitby (Mt 18,20; Sk 4,32; 1J 1,3).

Na druhou stranu si lidé s sebou přinášejí různá očekávání nebo i nároky na to, jak by nedělní shromáždění mělo vypadat. Tato představa se stává součástí místní tradice.

2. Postavení a role toho, kdo bohoslužbu utváří

Bratrské sbory kladou důraz na bratrské vedení sboru, což se promítá i do průběhu bohoslužby. Některé sbory pověřují zodpovědnosti za průběh shromáždění (přivítání, koordinace vystupujících - oznamy a pěvecká vystoupení, časový rozvrh, rozloučení) několik obdarovaných bratří, kteří se v této úloze střídají. Obměnou těch, kdo bohoslužbu vedou, se mimo jiné prohlubuje i bratrský princip utváření shromáždění. Přitom se dosáhne přehlednosti, jednoduchosti a řádu ve shromáždění. Role moderátora ve shromáždění spočívá v nerušeném naplňování domluveného rámce. Rámec určují starší sboru po domluvě a konzultacích se sborem (sborová hodina). Takže ten, kdo vede průběh shromáždění není vydán na pospas svým náladám nebo okamžitým nápadům. Dělá jednoduše to, na čem se sbor usnesl a co vidí jako správné před Bohem. Bohoslužba je vlastně jakýmsi viditelným vyjádřením našeho poznání Boha a postoje k Němu. Přesto má každý, kdo vede průběh shromáždění také prostor k tomu, aby položil vlastní důraz na něco, co mu Bůh uložil na srdce, čím žije, čím je osloven a inspirován. Tento svobodný prostor k projevu by měl zprostředkovat i ostatním. Obsah bohoslužby, tedy toho, co v průběhu shromáždění zazní, se má měřit a orientovat Božím slovem. Každé shromáždění pak

odráží to, jak je připraveno, čím ostatní přispějí, co od něj očekáváme a zda jsme otevření Božímu působení skrze Ducha svatého.

3. Různé styly vedení

- Bohoslužba není show nebo zábavní program. Proto ten, kdo vede, nemusí být stále vidět nebo vystupovat po každém bodu programu a dělat poznámky ke své vlastní osobě. Měl by působit spíš skrytě, v pozadí.
- Bohoslužba by měla být vedena vědomě k určitému cíli. Znamená to převzít zodpovědnost. Nejde o vládu či dominantnost, tj. být středem pozornosti, ale o službu jasnému zvěstování Božího slova a oslovení posluchače.
- Moderování by nemělo být protahováno. Pokud moderátor nestačí shromáždění připravit a hledá slova až za kazatelnu, může se stát, že zazní nesmyslné věty jako: „Vidím, že dnes přišlo hodně lidí,“ nebo „Takže i dnes ráno máme naši pravidelnou bohoslužbu.“ Shromáždění nemusí být také začínáno zprávami o počasí: „Je pěkné, že přišlo tolik lidí, i když to venku vypadá na koupání a na teploměru už je 32 a půl stupně Celsia.“ Dobře si rozmyslete, co chcete sboru sdělit a mluve k věci tak, aby to mělo nějaký vnitřní obsah.
- Pokud jde o postoj, měl by být přátelský, otevřený, žádná křeč. Vaše vystupování by mělo být jasné a určité. Neopravujte a nezpochybnějte to, co jste už vyslovili. Např. „Budeme zpívat píseň č. 55, tedy mně se líbí, a doufám, že i vám se bude líbit, tedy jestli ji znáte, nebo aspoň většina z vás nebo aspoň dobří zpěváci.“ Nejistě působí výroky před modlitbou jako tento: „Pokud nemáte nic proti tomu, rád bych se teď s vámi pomodlil. A můžeme povstat, tedy pokud chcete.“ Nebo „Chtěl bych vás dnes provést bohoslužbou. Nedělám to sice rád, stát před tolika lidmi a něco říkat, ale když už jsem se tu objevil, tak vám něco řeknu.“
- Dejte bohoslužbě váš vlastní tón. Tak bude každé shromáždění trochu jiné a rozličnost je v tomto směru osvěžující. Nedělejte však revoluce, lidé se mají cítit uvolněně, ne křečovitě.
- Naslouchejte Božímu vedení. Nejde jen o odškrtání jednotlivých bodů programu, ale o interakci, zaposlouchání se do vedení Duchem Božím.

4. Plánování průběhu bohoslužby

Připravené shromáždění je půl úspěchu, odbourává stres, zabírá trapasů, které odvádějí pozornost jinam. Připravený průběh vytváří dobrou atmosféru, ve které se sborovníci i hosté cítí svobodně. Program musí být

flexibilní a otevřený působení Ducha svatého (prostor pro svědectví, podání písní, modlitbu, ztišení a sebereflexi).

- Musí být jasné pro jakou příležitost je bohoslužba připravována (běžná, slavnostní, svatební, výroční, požehnané novorozeňat, den matek, apod.)
- Uvědomit si kolik mám k dispozici času a vytvořit si reálnou představu. Zpravidla se čas neplánuje do poslední minuty, měl by tam být volný prostor pro svědectví, přímluvné modlitby, pozdravy, krátké příspěvky.
- Při plánování promyslete některé důležité detaily, např. váza, prodlužovačka, projektor, stínění oken, apod.
- Jednotlivé body by měly mít myšlenkový spád, aby to působilo jako celek jednotně, nerozháraně.
- Je třeba se domluvit se sloužícím bratrem. Minimálně na tom, kdy začne, kolik bude mít času a kdy má skončit. Je dobré znát alespoň téma nebo heslo jeho služby, aby se celé shromáždění neslo jedním směrem.
- Je dobré vědět, kdo bude hrát na klavír nebo jinak hudebně doprovázet.
- Pokud možno vyrobte program shromáždění písemně a rozdělte těm, kdo v něm vystupují. Pokud se jedná o běžné shromáždění, tak toho není třeba.
- Ten, kdo vede bohoslužbu, by sám neměl být zapojen do programu, tj. sloužit slovem, zpívat, modlit se, hrát na hudební nástroj, apod. Zůstává v pozadí.
- Moderátor by měl mít stále na zřeteli posluchače a vysvětlit některé neobratné nebo nesrozumitelné výroky.
- Hotový program si v klidu projděte.

5. Vlastní atmosféra

U lidí hraje při bohoslužbě důležitou roli celkový dojem a teprve potom obsah. Asi vás to překvapuje, ale toto pozorování si můžete udělat sami ve vlastním sboru. I proto by se měly všechny rušivé vlivy eliminovat. Co určuje atmosféru shromáždění?

- Osoba vedoucího, jeho otevřenost, radostnost, jasné vyjadřování.
- Prostor - rozvrzané židle, průvan, dusno, světlo, akustika, teplota, nepřipravené zpěvníky, rámus za okny, apod.
- Vztahy ve sboru a ochota přispět, tedy zapojování bratří a sester.
- Hudební provedení a kvalita zpěvu.
- Spád programu, harmonický průběh s dobrým obsahem, možnost se podílet.

Ne vše můžete přímo ovlivnit, ale to, co jde, ovlivňujeme k lepšímu.

„Všechno at' se děje slušně a spořádaně.“ (1K 14,40)

I tento citát by se dal připojit k výše uvedené úvaze, poněvadž Bůh je Bohem pořádku. To, že obsah úvahy lze aplikovat, jsme si ověřili u nás ve sboru v Českém Těšíně. Je to nejen životaschopné, ale dá se tak zamezit i různým krkolomným nepředvídanostem. Nechceme se dát sešněrovat nějakým řádem či zvyklostmi, vždyť každé shromáždění má svůj specifický ráz. Důležité je, abychom pro nějakou domluvu nezapomněli na působení Ducha svatého. Můžete však navodit pokojnou a vstřícnou atmosféru. A o to nám všem jde, abychom se loučili naplnění Duchem a rozradostněni se těšili na další bohoslužbu.

(Ota Zabystřan)

6. Oslovení a privítání

- Účastníci bohoslužby by měli být přivítáni tak, aby se každý cítil osloven.
- Vykejte, usmívejte se a mluďte osobně. Neříkejte: „Vítám tady bratra, tam jeho ženu,“ působí to trapně. Zjistěte si a napište jeho jméno na papír. Můžete jej i krátce představit. Odkud je, co dělá, případně členy rodiny.
- Už přivítání by mělo navodit u posluchače očekávání tématu.
- Nepoužívejte „kenaaňštinu“, mluďte civilně a zřetelně.

7. Čtení Božího slova

- I způsob čtení dává najevo, zda si sbor Božího slova váží a respektuje jej.
- Vyberte odpovídající text. Nečtěte celou kapitolu o 30 verších. Můžete navázat na

krátký komentář o textu a nechat přečíst jen nejdůležitější pasáž textu.

- Nemělo by to být ani dlouhé, ani krátké.
- Vyberte srozumitelný překlad. Myslete přitom na slabé, na děti a hosty. V tomto ohledu se Kraličtina stala nesrozumitelným jazykem, i když je výborná k osobnímu studiu a měli byste s ní pracovat. Při bohoslužbě jen výjimečně.
- Ten, kdo text předčítá, by měl počkat, až si to ostatní najdou. Teprve pak začít zvolna zřetelně číst.

8. Oznámení

- Čím stručnější oznamy (nemocní, akce, narozeniny, ...) tím lepší (max. 15 min).
- Vytvořte prostor pro pozdravy a přímlovnou modlitbu za sourozence víry, kteří jsou před odjezdem do lázní, odchodem do nemocnice, apod.

- Můžete upozornit na dobrou knihu.
- Mluďte věcně a přátelsky. Když musíte napomenout ty, kdo ruší, tak s úsměvem.

9. Prostor pro spontánní příspěvky

- Je dobré pamatovat na prostor pro sdílení nějakého zážitku nebo svědectví.
- Vyzvěte k navrhování písní, aby se na bohoslužbě podílelo co nejvíce lidí.

10. Pamatujte i na nové písně

- Vedle starých písní by sbor měl zpívat i nové písně.
- Může je předzpívat mládež nebo děti.

Těchto 10 bodů má sloužit jako námět a inspirace, ne jako železná košile. Zkoušejte obohatit své shromáždění, aby bylo živým svědectvím o vašem rozvíjejícím se vztahu k Bohu. ☒

Alan a Valerie Kyle:

Po piatich rokoch v Dunkerque (Francúzsko)

Do Dunkerque sme prišli v posledný deň roku 1999 po vyše 17 rokoch v Rambouillet. Zmena to bola značná. Naša práca v Rambouillet bola v priekopníckej situácii - pomôcť novo založenému zboru vyrásť z malého jadra na upevnenú skupinu, pričom hlavný dôraz bol kladený na evanjelizáciu. V zbere *Petite Synthe* bola situácia veľmi odlišná. Svoje lepšie časy už mal za sebou. Založený bol pred vyše 40 rokmi a vyhlídky do budúcnosti vyzerali pochmúrne. Mnohí sa pýtali, ako dlho to ešte vydrží. Najsmutnejšie bolo rozdelenie medzi veriacimi. Oni potrebovali pomoc zvonka a my sme odpovedali na Božie volanie. Naším poslaním bolo s Božím požehnaním a v spoločensťve s tamojšími veriacimi nastaviť zbor znova na správnu koľaj. A aká je po piatich rokoch situácia v zbere *Petite Synthe* v Dunkerque?

Rast

Za tie roky sme sa naučili nepripisovať číslam priveľký význam. Viac ľudí v zhromaždení neznamená automaticky vyššiu kvalitu spoločensťva. Avšak čísla sú jedným z viacerých ukazovateľov. Účasť na nedelňých bohoslužbách za päť rokov viac než strojnásobila. Za to patrí chvála Bohu! Niektorí ľudia boli spasení ako ovocie svedectva zboru. Iní sa prísťahovali do Dunkerque za zamestnaním a zvolili si zbor *Petite Synthe* za svoj duchovný domov. Iní, čo po obrátení vypadli zo spoločensťva, sa stali znova oddanými príslušníkmi zboru. Ďalší sa pridali z iných evanjelických zborov v oblasti. Aká radosť je mať v zhromaždení v nedeľu ráno 25 detí v troch vekových skupinách!

Žiaľ, istý nevelký počet ľudí, čo sa nevedeli vyrovnáť so zmenenou situáciou, nás opustili; spravidla bez toho, že by to spôsobilo problémy nášmu spoločensťvu. Tiež je smutné, že niektorí odišli po tom, čo vyznali vieru v Pána Ježiša a dokonca po krste.

Vedenie

V roku 2002 sa odohrala veľmi významná udalosť: v zbere boli veriacimi uznaní konkrétni starší bratia. V minulých rokoch to bolo jablkom sváru v spoločensťve, ktoré nikdy vo

svojej histórii nemalo jednotný tím vodcov. Ako sa blížil ten kritický dátum, veľmi sme sa modlili. Cítili sme tiež zúriaceho duchovného boja. Z Božej milosti príslušníci zboru rozpoznali, že štyria muži už konali službu starších a títo boli oficiálne ustanovení. Jeden starší sa odvtedy odst'ahoval a teraz sa na plno venuje službe s literatúrou v Belgicku. Ďakujeme Pánovi za troch zostávajúcích starších, ktorí spolu pracujú v úplnej jednomyselnosti.

Tiež ďakujeme Bohu za vedúcich pracovných skupín, ktorí vedú rôzne služby a aktivity v zbere. Tieto skupiny boli vytvorené v roku 2001, keď sme povzbudili každého kresťana k využívaniu duchovného obdarovania v činnosti zboru.

Mládež

Pri našom príchode do *Petite Synthe* nám bolo smutno, keď sme videli, ako tu chýba jedna celá generácia - veková skupina od 25 do 40 rokov. Bol to priamy následok minulých problémov v spoločensťve. Ale nadchlo nás, keď sme tu videli peknú skupinu mladých. V jednom období počas uplynulých piatich rokov mala skupina mládeže takmer 30 členov, ale po odst'ahovaní viacerých za štúdiom a prácou sa počet znížil asi na 20. Ďakujeme Bohu za to, že väčšina z nich duchovne rastie. Jeden z nich venoval rok svojho života misii. Šiesti mladí sa zapojili do služby letných tímov a do práce v táboroch. Jeden z našich vedúcich mládeže strávil tri týždne s misiónármi v Kambodži.

Staršia generácia

Zvlášť musíme zmieniť našich vekom starších bratov a sestry. Počas „chudobných rokov“ sa stále stretávali a modlili. Teraz sú nadšení zo zmien, ktoré tu nastali. Alan sa s nimi v súčasnosti stretáva na pravidelnom biblickom štúdiu v utorok popoludní. Lahko by sa mohlo stať, že by si sťažovali na tolké zmeny v spoločensťve, ale poctili nás svojou plnou podporou.

Zborové programy a aktivity

Počas minulých troch rokov nastali značné zmeny v programe, keď sme sa pokúsili

prispôbiť ich tomu, aby sa naši neveriaci priatelia a noví kresťania cítili medzi nami vítaní. Teraz mávame v zbere domáce skupinky raz za dva týždne (momentálne štyri), systematické biblické vyučovanie, posedenie pri káve po nedeľnej dopoludňajšej bohoslužbe, evanjelizačné štúdium Biblie v domácnostiach, skupiny biblického štúdia pre veriace i neveriace ženy, pravidelné zhromaždenia zamerané na spoločensťvo spojené s jedlom, príležitostné programy pre rodiny v sobotu večer, pravidelné i príležitostné modlitebné zidenia, zborové vikendy, stretnutia skupiny mužov raz za mesiac a raz za rok spoločný výlet pre celý zbor.

Budovy

Pred piatimi rokmi stav budov a pozemku odrážal stav celého zboru - opotrebované ale s veľkým potenciálom! Sme veľmi vďační za pomoc organizácie *Brass Tacks!* Dva terasové domčeky pripájajúce sa k hlavnej budove boli úplne zrekonštruované, čo nám poskytlo mnoho nového miesta. Aj iné časti boli zrenovované, medzi nimi vchodové priestory, toalety, miestnosti pre deti a kuchyňa. Teraz obraciame svoju pozornosť na hlavnú sálu, ktorá bola pôvodne postavená z lacného materiálu s biednou izoláciou múrov i strechy.

Vzťah s ubytovňou Arc-en-Ciel

Zbor *Petite Synthe* vyrástol zo stretávania kresťanov v mužskej ubytovni *Arc-en-Ciel* a vždy tu boli úzke vzťahy medzi týmto miestom a zborom. Hoci nikto zo zboru už teraz v ubytovni nepracuje, stále si udržiavame dobré vzťahy. Jeden z našich starších je v súčasnosti viceprezidentom dozorného výboru a Alan sa každé dva týždne stretáva s pracovníkmi na modlitbách.

V zbere pravidelne zbierame a skladujeme obnosené šatstvo pre obyvateľov ubytovne, z ktorých mnohí sú bez vlastného príjmu. Vďační sme aj zborom z Anglicka, ktoré robievajú zbierky ošatenia a posielajú ho sem. Pravidelné stretnutia v pondelok popoludní sú výbornou príležitosťou priblížiť evanjelium týmto mladým mužom. Asi jedna tretina z nich pochádza z Alžírsko.

(Echoes of Service) ☒

Misia - chápeš, o čo ide?

Autentická misia

Boží Syn nezostal v bezpečnej imunitě svojho neba, d'aleko od ľudského hriechu a tragédie. Skutočne vstúpil do nášho sveta. vzdal sa svojej slávy a pokoril sa, aby slúžil. Vzal na seba našu prirodzenosť, žil náš život, znášal naše pokušenia, prežíval naše žiale, cítil naše bolesti, niesol naše hriechy a zomrel našou smrťou. Hlboko prenikol do našej ľudskosti. Nikdy si nestrážil odstup od ľudí, ktorým by sa bolo vhodné vyhnúť. Priateľil sa s odpadom spoločnosti. Dotýkal sa nedotknuteľných. Nemohol sa viac stať jedno s nami, než sa skutočne stal. Bolo to absolútne stotožnenie lásky...

Avšak keď sa Kristus stotožnil s nami, neodložil ani nijakým spôsobom nezmenil svoju vlastnú totožnosť. Hoci sa stal jedným z nás, neprestal byť sám sebou. Stal sa človekom ale bez toho, že by prestal byť Bohom.

Teraz on posielal nás do sveta, ako predtým poslal Otec jeho do sveta. Inými slovami, naša misia sa má riadiť jeho príkladom. Skutočne každá autentická misia je inkarnačná misia. Vyžaduje si stotožnenie bez straty identity. Znamená vstúpiť do sveta iných ľudí tak ako on vstúpil do nášho, ale bez kompromisov pri našom kresťanskom presvedčení, hodnotách alebo normách.

- John R. W. Stott, Súčasný kresťan, 1992

Kontext misie

Ísť „do sveta“ nemusí nutne znamenať cestovanie do d'alekej krajiny alebo k nejakému primitívnemu kmeňu. „Svet“ je sekulárna, bezbožná spoločnosť všade okolo nás. Kristus nás posielal „do sveta“, keď nás postavil do akejkoľvek skupiny, ktorá ho nepozná alebo nectí. Môže to byť na našej ulici, v kancelárii alebo obchode, v škole, nemocnici alebo továrni, alebo dokonca v našej vlastnej rodine. A tu vo svete sme povolani, aby sme milovali, slúžili, a ponúkali nefalšované obetavé priateľstvo. Aj keď to znie paradoxne, jediný skutočne kresťanský kontext pre svedectvo je svet.

- John R. W. Stott, Naše previnilé mlčanie, 1967

Autentická evanjelizácia

Keď Boh prehovoril k nám v Písme, použil ľudský jazyk, a keď k nám prehovoril v Kristu, vzal na seba ľudské telo. Aby sa mohol zjaviť, zmaril sám seba a pokoril. Toto je biblický vzor pre evanjelizáciu. K autentickému evanjelizácii patrí sebazmarenie a pokora; bez toho protirečíme evanjeliu a zle reprezentujeme Krista, ktorého hlásame.

- John R. W. Stott, Biblia v svetovej evanjelizácii, 1981

Ježišova misia

Ježišova misia bola misiou súcitu. Slová „misia“ a „súciť“ by sme mali vyslovovať takmer jedným dychom, tak úzko patria k sebe. Znova a znova v evanjeliách čítame, ako bol Ježiš „pohnutý milosrdenstvom“ - raz hladujúcim množstvom bez vodcu, inokedy chorými, inokedy jedným človekom trpiacim malomocnosťou, potom vdovou, ktorá stratila jediného syna. Ľudská bieda v akejkoľvek podobe opakovane vyvolávala jeho súciť. A z milosrdenstva naproti ľuďom v núdzi konal. Kázal evanjelium, učil ľud, sýtil lačných, očistil malomocného, uzdravoval nemocných, vzkriesil mŕtveho. To všetko bolo súčasťou jeho poslania. Neprišiel, aby mu slúžili, ale aby slúžil (Mk 10,45). Isteže vyvrcholením jeho sebaobetavej služby bola jeho zmierujúca smrť, ktorou zaistil našu záchranu. Ale jeho misia sa neobmedzila na to, lebo ani ľudská bieda sa takto neobmedzila. Bol poslaný slúžiť a jeho služba sa prispôbila so súcitnou citlivosťou ľudským potrebám.

- John R. W. Stott, Biblický základ pre zvestovanie Božej slávy, 1977

Služba a utrpenie

Miesto utrpenia v službe a v misii sa dnes takmer vôbec nevyučuje. Ale tým najväčším tajomstvom evanjelizačnej a misijnej účinnosti je ochota trpieť, ba zomrieť. Môže to byť zomieranie popularite (kvôli vernému hlásaniu nepopulárneho biblického evanjelia), alebo pýche (využívaním skromných metód v spoľahnutí sa na Svätého Ducha), alebo rasovým a národnostným predsudkom (stotožnením sa s inou kultúrou), alebo materiálnemu pohodliu (prispôbením sa jednoduchšiemu životnému štýlu). Ale služobník musí trpieť, ak má priniesť svetlo národom a zrno musí zomrieť, ak sa má rozmnožiť.

- John R. W. Stott, Kristov kríž, 1986

PERSPEKTÍVA

INFORMÁTOR PRE MISIU

A VZDELÁVANIE

vydáva

Kresťanské centrum BEREĀ

Alstrova 38, 831 06 Bratislava

kcbera@bigfoot.com

Zodp. redaktor: Ing. Peter Kozár

CHATA V HARMÓNII

Situácia okolo chaty v Modre-Harmónii sa významne pohla dopredu. Od získania chaty v konkurznom konaní v apríli 2004 sme čakali dlhých 9 mesiacov (do 24. januára) na potvrdenie výsledku konkurzu súdom. Mohli by sme si sťažovať na pomalú prácu slovenskej justície, ale my veríme, že Pán Boh má svoj čas na všetko - aj keď sa nám niekedy môže zdať, že mešká a sme netrpeliví... Zatiaľ sme nič nezmeškali. Týmto časovým posunom sme ušetrili viac ako 100 000 Sk, ktoré by sme museli zaplatiť v minulom roku ako daň z prevodu nehnuteľnosti. Od 1.1.2005 bola táto daň zrušená!

Avšak ani počas toho obdobia sme nezháľali, máme pripravené projekty na prestavbu. Teraz je pravý čas na vybavovanie stavebného povolenia, aby sa práce mohli začať ešte na jar.

Našou túžbou je vybudovať centrum, ktoré bude slúžiť najmä Kresťanským zborom, ale aj širšie ako biblická a misijná škola a taktiež miesto pre tábory mládeže, rekreáciu a evanjelizáciu. Rekonštrukcia i prevádzka si bude vyžadovať mnoho času, energie i peňazí - omnoho viac než máme vo svojich rukách - ale chceme ísť do toho s vierou v Božiu pomoc a vedenie. Doterajšie skúsenosti nás k tomu povzbudzujú. Ak by ste sa chceli podieľať na rekonštrukcii chaty, môžete poslať svoj dar na účet KC BEREĀ uvedený v tiráži. (pko)

PRÍCHOD RUSHINGOVCOV

Pod zastrešením Kresťanského centra BEREĀ sa 10. marca na Slovensko pristahovali Robin a Debbie Rushingovci z USA, aby svojim podielom pridali ruku k misijnému dielu, ktoré sa koná v našej vlasti.

Osobné kontakty so Slovenskom získali Rushingovci už pred 20 rokmi prostredníctvom Jozefa Abrmana. Vďaka vzniknutému priateľstvu prišli na Slovensko už niekoľkokrát. Osvedčili sa ako verní kresťania, ktorí majú široký záber a majú čo povedať aj našim ľuďom.

Momentálne bývajú v Trenčíne, kde sa stali súčasťou Kresťanského zboru a zvykajú si na svoju novú existenciu medzi Slovákmi.

Prostredníctvom Rushingovcov sa medzi nás dostalo aj niekoľko veriacich odborníkov z raketového strediska NASA v Houstone, s ktorými sme v uplynulých rokoch vykonali niekoľko zaujímavých prednášok pre verejnosť ako aj na školách. K tejto činnosti sa pozitívne vyjadrilo aj vedenie mesta Trenčín v miestnom televíznom vysielaní, za čo sme vďační.

Čo tu budú robiť? Rushingovci sú ochotní slúžiť vo všetkých možných podobách, pokiaľ to bude v ich silách. Medzi ich misijné aktivity bude patriť vyučovanie angličtiny súkromne, v skupinách i na anglických kempoch, prednášky na rôzne témy, poradenská služba pri preklade literatúry a filmov, získavanie zaujímavých osobností zo zahraničia na prednášky na Slovensku, propagácia činnosti KCB, príprava vizuálnych prezentácií a pomoc pri práci na počítačoch, atď.

Rushingovci si svoju misijnú činnosť financujú samostatne a z vlastných úspor. Za nimi však stojí modlitebná podpora kresťanov z domáceho spoločenstva v Texase, z ktorého vyšli. (ja)

Majiteľ účtu: KREŠŤANSKÉ CENTRUM BEREĀ číslo účtu: 2629010205/1100
Banka: TATRA BANKA a.s. IBAN: SK551100000002629010205
Hodzovo nam. 3, 811 03 Bratislava, Slovakia (pre dary zo zahraničia)